

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กฤษฎีกาสาร

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ กุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ประมวลภาพกิจกรรม Activities

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดบรรยายธรรม เรื่อง “พลังจิตพิชิตความสำเร็จ” โดยพระราชวิสุทธิญาณ วัดบวรนิเวศวิหาร ในวันศุกร์ ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๙ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่วมจัดนิทรรศการในงาน “โดมวิชาการ ๔๙” ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่าพระจันทร์) ระหว่างวันที่ ๒-๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ กิจกรรมประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน บทบาท ภาระหน้าที่ของสำนักงาน สิทธิของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ โดยมีประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. จากนักกฎหมายในทุกสาขาอาชีพประกอบด้วย ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักกฎหมายจากส่วนราชการต่างๆ และประชาชนทั่วไป เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงร่างกฎหมายดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์ ในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ณ โรงแรมเอส. ดี. อเวนิว กรุงเทพมหานคร

Unบรรณาธิการ

Editor Talk

ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย ก่อให้เกิดความสับสนในสังคมมากพอสมควร ทุกฝ่ายจึงควรใช้สติและวิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างรอบคอบและถูกต้อง ในฐานะหน่วยงานทางด้านกฎหมายขอแนะนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมามีดีถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

“... *กฎหมายนั้นมีไว้สำหรับป้องกันมิให้ทำลาย แต่ถ้ากฎหมายนั้นกีดขวาง การสร้างสรรค์ก็มีทางที่จะอ้อมอยู่เสมอ อ้อมได้โดยไม่ผิดกฎหมาย คำแนะนำนี้เป็นคำแนะนำที่พูดออกมาแล้วออกจะน่าเกลียด แต่ว่าการอ้อมกฎหมายด้วยความบริสุทธิ์ใจนั้นจะเป็นทางที่จะช่วยให้พัฒนาก้าวหน้าดี และการอ้อมกฎหมายนั้น ต่อไปก็อาจจะออกเป็นกฎหมายได้ เพราะว่าการปฏิบัติก่อนและเปลี่ยนกฎหมายทีหลังยังมีทางกระทำได้ ที่ขอให้ทำดังนี้เพราะนึกถึงว่ากฎหมายนี้มีช่องโหว่เสมอ ถ้าเราถือโอกาสในการมีช่องโหว่ของกฎหมายเพื่อการทุจริตนั้นเป็นสิ่งที่เลวทราม และทำให้นำไปสู่ความหายนะ แต่ถ้าใช้ช่องโหว่ในกฎหมายเพื่อสร้างสรรค์เป็นการอุดช่องโหว่ในกฎหมายนั่นเองแล้ว ก็เป็นการป้องกันมิให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายในทางทุจริตด้วยซ้ำ...” (๗ มกราคม ๒๕๒๓)

สำหรับกฤษฎีกาสารเล่มนี้ ได้นำสาระดีๆ มาฝากท่านผู้อ่านเช่นเคย อาทิ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญกรณีขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การบังคับคดีปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

สารบัญ

Content

- ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญของสำนักงาน.....๒๒
- เทคโนโลยีสารสนเทศ.....๓
- กฎหมายน่ารู้.....๔
 - การบังคับคดีปกครองมีวิธีการอย่างไร
- กฎหมายต่างประเทศ.....๗
- สก๊อปพิเศษ.....๙
- บทความทางกฎหมาย.....๑๓
 - เรื่องเล่าจากคำวินิจฉัย
- ข่าวแวดวงกฎหมาย.....๑๖
- เสารั้วกฤษฎีกา.....๑๙

ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งท่านสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก www.krisdika.go.th และ www.lawreform.go.th

(* จากหนังสือแนวพระราชดำริด้านการเมืองการปกครองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดย สท.ดร.นุก วงษ์ประจักษ์ หน้า ๑๕๕)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณพรทิพย์ จาละ
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางสาวพวงเพชร สารคุณ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นางจริยา เจียมวิจิตร
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายอัคร จารุจินดา
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ
กรรมการร่างกฎหมายประจำ

นายสงขลลา วิชัยชิตะ
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
นายธรรมนิธย์ สุ่มันตกุล
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
นายนิพนธ์ ยะกิมมี
กรรมการร่างกฎหมายประจำ
กองบรรณาธิการ
นางเน่งน้อย รัตนเสถียร
บรรณาธิการ
นายวราธรรมชัย บุญบำรุง
นางสาวจรรววรรณ เองตระกูล
นายดิลลิต โหตระกิตย์
นายอภิมุข สุขประสิทธิ์

นายเชวง ไทยยิ่ง
นายปรกรณ์ นิลประพันธ์
นางสิรินันท์ ปานเสมศรี
นางสาวพรเพ็ญ คำคุณวัฒน์
นางกรรณกนก ช่างกลิ้งเหมาะ
นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม
นางชุตินา ไทยน้อย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ส่วนช่วยอำนวยการและประชาสัมพันธ์
สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทร. ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๐๗, ๒๐๘ โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๐๒๐๖-๙ ต่อ ๒๑๓
www.krisdika.go.th www.lawreform.go.th

ปฏิทินการปฏิบัติงานที่สำคัญ

ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อบรมการสร้างราชการใสสะอาด รุ่นที่ ๒/๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การสร้างราชการใสสะอาด รุ่นที่ ๒/๒๕๕๙ ให้แก่ข้าราชการสายสนับสนุน ระดับ ๑-๖ จำนวน ๗๑ คน ระหว่างวันที่ ๓-๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ มัลดีฟส์ บีช รีสอร์ท จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ เสริมสร้างกระบวนการทัศน์และคุณลักษณะของข้าราชการยุคใหม่ ปฏิบัติราชการด้วยความโปร่งใส และประพฤติ ปฏิบัติตนตามรอยพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

งานวันข้าราชการพลเรือน

งานวันข้าราชการพลเรือน ประจำปี ๒๕๕๙ กำหนดจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑-๓ เมษายน ๒๕๕๙ ณ HALL 9 อิมแพค เมืองทองธานี ชื่องาน **Thailand Civil Service 2006** กิจกรรมของงานประกอบด้วย การ เจริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงครองราชย์ ครบ ๖๐ ปี การแสดงนิทรรศการ การให้บริการ e-service และการจำหน่ายสินค้าต่างๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการในครั้งนี้ โดย เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทาง ละเมิดของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งเปิดให้บริการคำปรึกษาทางด้านกฎหมายปกครองแก่ผู้สนใจอีกด้วย

งานวันผู้สูงอายุแห่งชาติและครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดกิจกรรมเนื่องในสัปดาห์ผู้สูงอายุแห่งชาติและครอบครัว ปี ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๖ เมษายน ๒๕๕๙ โดยจัดให้มีพิธีสงฆ์หน้าพระพุทธรูป พิธีรดน้ำขอพรผู้ใหญ่ เพื่อ เป็นการแสดงความกตัญญูและเป็นการปลุกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ ของผู้สูงอายุ และร่วมกันสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์สืบสาน ประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย

อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่ผู้บริหารระดับกลาง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ่วมกับสถาบันพระปกเกล้า จัดโครงการศึกษาอบรมเชิง ปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่ผู้บริหารระดับกลาง หลักสูตร “ธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง สำหรับ หน่วยงานด้านกฎหมายในภาครัฐและเอกชน” รุ่นที่ ๑ ประกอบด้วยข้าราชการสำนักงานระดับ ๗-๘ จำนวน ๖๖ คน และจากหน่วยงานอื่นอีก ๓๘ หน่วยงาน เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และวิสัย ทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อพัฒนาไปสู่ผู้บริหารระดับสูง โดยจะจัดอบรมทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เดือนเมษายน - เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ณ สถาบันพระปกเกล้า

การบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดบรรยายธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ในวันศุกร์ ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๙ หัวข้อ “ธรรมะเพื่อความสามัคคีในหมู่คณะ” โดยพระมหาประนอม ธมฺมาลงกาโร วัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ และในวันศุกร์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ เป็นการบรรยายธรรม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ ในหัวข้อ “ทำบุญถูกที่ ทำดีถูกทาง” โดยพระมหาธีระวัฒน์ ธีระปัญญา วัดช่างเหล็ก กรุงเทพฯ เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องปรีดี พนมยงค์ ชั้น ๓

เทคโนโลยีสารสนเทศ

Krisdika Office

Krisdika Office หรือ Office Automation (OA) เป็นเสมือนสิ่งที่ไม่ได้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทุกคน ซึ่งนอกจากจะเป็นเสมือนสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์(e-Office) ที่มีเครื่องมือในการปฏิบัติงานในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งข้อมูลข่าวสารภายในสำนักงานและข่าวสารจากภายนอกแล้วยังเป็นระบบสามารถที่บันทึกข้อมูลเอกสารทั้งด้านร่างกฎหมาย ความเห็นทางกฎหมาย การสั่งการของผู้บริหารในลักษณะสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งข้อมูลที่อยู่ในความรับผิดชอบ และข้อมูลส่วนตัวต่างๆ

เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในการเข้าสู่ระบบการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละวัน จึงได้มีการพัฒนาระบบงานให้มีการใช้งานที่ง่าย เปลี่ยนรูปแบบจากการใช้เมนูเป็นแท่งสีเหลี่ยมมาเป็นการใช้คำสั่งต่างๆ แบบ GUI (Graphic User Interface) ด้วยการ Click เพียงครั้งเดียวก็สามารถเข้าสู่ระบบตามที่ต้องการได้แล้ว ทุกภาพที่เห็นใน e-Office ถูกกำหนดให้มีการเคลื่อนไหวโต้ตอบกับUserและแสดงสถานะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและแจ้งเตือนเมื่อมีการรับข้อมูลเข้ามาใหม่

ในการทำงานมีการใช้รูปภาพสื่อความหมายแทนคำสั่งต่างได้แก่ แทนการส่งหนังสือถึงบุคคลต่างๆ แทนการใช้คำสั่ง Edit แทนการใช้คำสั่ง Copy แทนการใช้คำสั่ง Print แทนการใช้คำสั่ง Delete เป็นต้น

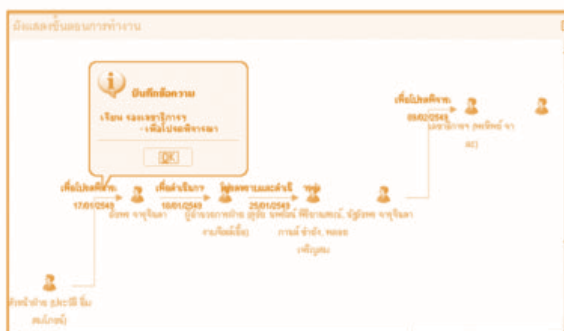
มีผังแสดงทางเดินของเอกสาร รวมทั้งแสดงคำสั่งการและบันทึกแนบท้ายคำสั่งนั้นๆ (Workflow) โดยแสดงเป็นภาพที่เข้าใจง่ายตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดการดำเนินงาน

การค้นหาข้อมูลทำได้สะดวก รวดเร็ว สามารถค้นหาได้จากชื่อเรื่อง วันที่รับเรื่อง เลขที่รับเรื่อง

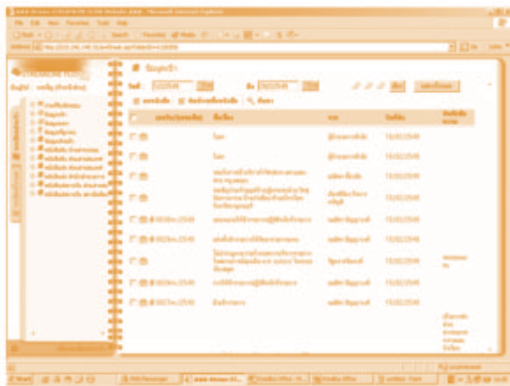
หน่วยงานเจ้าของเรื่อง ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนดำเนินการของเรื่องนั้นๆ หากเป็นเรื่องร่างกฎหมายหรือความเห็นก็สามารถตรวจสอบจากฝ่ายกฎหมายที่รับผิดชอบ คณะกรรมการผู้พิจารณา เลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการโดยการสืบค้นจากเนื้อหาแบบ Full Text Search ได้อีกทางหนึ่ง

ระบบ Krisdika Office เป็นระบบที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลหลายๆ ส่วนเข้าด้วยกัน ประกอบไปด้วย ระบบงานสารบรรณ ระบบติดตามการดำเนินงานร่างกฎหมายและความเห็นทางกฎหมายระบบห้องสมุดดิจิทัลระบบจองห้องประชุม ระบบบันทึกการนัดหมาย ระบบ

www.krisdika.go.th

บันทึกหมายเลขโทรศัพท์ของส่วนราชการและส่วนตัว รวมทั้งหน่วยงานราชการอื่นๆ ซึ่งสามารถเรียกผ่านไปยัง Website ของหน่วยงานนั้นๆ ได้ทันที บุคลากรของสำนักงานทุกคนสามารถเข้าดูข้อมูล เพิ่ม/แก้ไขข้อมูล ได้ตามสิทธิที่กำหนด สำหรับข้อมูลส่วนตัวได้แก่ ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา การได้รับตำแหน่ง การเลื่อนระดับ การย้าย โอน การได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สามารถดูข้อมูลได้เฉพาะตัว นอกจากนี้ยังได้นำระบบการลาและการบันทึกเวลาปฏิบัติงานโดยผ่านเครื่องรูดบัตร

เชื่อมต่อกับระบบนี้อีกด้วย ทำให้สามารถตรวจสอบวันลาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนได้อย่างรวดเร็ว

ด้วยแนวความคิดในการสร้างระบบให้สามารถใช้งานได้ทั้งในขณะที่อยู่ในสำนักงานและอยู่นอกสำนักงาน จึงได้จัดทำระบบให้สามารถดูความเคลื่อนไหวของข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จากระบบ Intranet ทางช่องทางเฉพาะเจ้าหน้าที่ใน Website www.krisdika.go.th อีกทางหนึ่ง

ในระยะเวลาอันใกล้นี้ สำนักงานจะพัฒนา Krisdika Office ไปสู่การเป็น Virtual Law Office ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ และตอบสนองความต้องการในการใช้ข้อมูลของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ส่วนสารสนึก

กฎหมายนำรัฐ

การบังคับคดีปกครองมีวิธีการอย่างไร

เมื่อศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีใดแล้ว การจะให้เกิดผลในทางปฏิบัติย่อมต้องอาศัยอำนาจของศาลปกครองดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษานั้น แต่การบังคับคดีปกครองนี้มิใช่ที่จะต้องกระทำเสมอไปทุกคดี การบังคับคดีจะมีก็ต่อเมื่อคู่กรณีไม่ร่วมมือหรือหน่วงเหนี่ยวการที่จะให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาเท่านั้น

บทบัญญัติในมาตรา ๗๒ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทหลักในเรื่องการบังคับคดีของศาลปกครอง โดยกำหนดให้ศาลระบุคำบังคับไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีได้หากศาลเห็นว่าจำเป็นต้องมีคำบังคับ ซึ่งในคำบังคับศาลสามารถระบุหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำบังคับได้ โดยมีข้อสังเกตว่าในบางกรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำบังคับอาจใช้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฟ้องคดีก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละคดีไป

การบังคับคดีปกครองนั้นศาลสามารถระบุค่าบังคับไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งซึ่งขาดคดีได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้ฟ้องคดีมีคำขอขึ้นมาก่อน โดยอำนาจในการบังคับคดีปกครองมีทั้งที่เป็นของศาลปกครองชั้นต้น และมีทั้งที่เป็นของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งแล้วแต่ประเภทของแต่ละคดี ส่วนหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบังคับคดีนั้นกำหนดให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง โดยคำบังคับตามมาตรา ๗๒ สามารถจำแนกได้ ดังนี้^๑

๑) คดีที่เป็นนิติกรรมฝ่ายเดียว ซึ่งศาลจะมีคำพิพากษาให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองหรือห้ามการกระทำนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี (มาตรา ๗๒(๑))

ในกรณีที่ศาลได้พิพากษาให้เพิกถอนกฎนั้น ไม่จำเป็นต้องมีการบังคับคดีแต่อย่างใดเพราะคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาซึ่งการประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น ส่วนกรณีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองกฎหมายเพียงแต่ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้คำบังคับที่ให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวนั้นมีผลย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งโดยไม่ต้องมีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษาแต่อย่างใด เนื่องจากผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้รับทราบหรือได้รับแจ้งผลแห่งคำพิพากษาโดยตรงอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องมีการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาอีก หากยังฝ่าฝืนบังคับหรือกระทำการใดโดยอาศัยคำสั่งนั้นอยู่ต่อไปก็เท่ากับเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ หากเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจถูกฟ้องว่ากระทำละเมิดได้

ส่วนการสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย

นั้น เมื่อเป็นการกระทำและเกิดความเสียหายแก่บุคคล ศาลก็ต้องมีคำบังคับให้ยุติการกระทำนั้นเสีย โดยเป็นหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครองที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลดังกล่าว

คำขอที่ศาลปกครองสามารถออกคำบังคับลักษณะนี้ เช่น

- คำขอให้ศาลสั่งเพิกถอนการออกเอกสารสิทธิเกี่ยวกับที่ดิน
- ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกำหนดจุดสร้างสะพานลอย ขอให้มีการระงับการสร้างสะพานลอยจุดดังกล่าว

๒) คดีเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า

ศาลจะบังคับให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในระยะเวลาที่ศาลปกครองกำหนด (มาตรา ๗๒(๒)) ซึ่งเป็นหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครองที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำบังคับดังกล่าว

คำขอที่ศาลปกครองสามารถออกคำบังคับลักษณะนี้ เช่น

- คำขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกไปเสร็จให้
- คำขอให้ศาลสั่งให้นายอำเภอเพิ่มเติมข้อความในบันทึกท้ายทะเบียนการหย่า

๓) คดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองและคดีละเมิดหรือความรับผิดอื่น

ศาลจะออกคำบังคับให้ใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยจะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขอื่น ๆ ไว้ด้วยก็ได้ (มาตรา ๗๒(๓)) และถ้าผู้ที่ต้องถูกบังคับคดีไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลที่ให้ชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สิน ศาลจะมีคำสั่งให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้นได้ ซึ่งในกรณีนี้

กฎหมายกำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม อย่างไรก็ตาม อาจมีปัญหาในการบังคับคดีในกรณีที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน เนื่องจากได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายให้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ทางออกของการบังคับคดีในลักษณะนี้ย่อมขึ้นอยู่กับภาระรายละเอียดในคำบังคับของศาลหรือศาลอาจออกระเบียบมากำหนดวิธีการในรายละเอียดต่อไป

คำขอที่ศาลปกครองสามารถออกคำบังคับลักษณะนี้ เช่น

- คำขอให้ชดใช้เงินเนื่องจากการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการละเลยล่าช้า
- คำขอให้หน่วยงานทางปกครองชดใช้เงินค่าที่ดินเพิ่มขึ้น

๔) คดีอื่น ๆ กล่าวคือ กรณีที่ศาลสั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(มาตรา ๗๒(๔)) เป็นกรณีที่บุคคลคิดว่าตนมีสิทธิหรือหน้าที่อยู่แล้ว แต่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้ไม่มีสิทธิหรือหน้าที่ศาลปกครองก็มีอำนาจสั่งหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลนั้นได้ ซึ่งในกรณีนี้กฎหมายกำหนดให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงความเป็นอยู่ของสิทธิหรือหน้าที่นั้น ส่วนกรณีที่ศาลสั่งให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย (มาตรา ๗๕(๕)) กฎหมายกำหนดให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

จะเห็นได้ว่าการบังคับคดีปกครองในหลายกรณียังคงเป็นปัญหาอยู่ว่าจะสามารถบังคับได้หรือไม่เพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากเหตุสำคัญที่ว่าผู้ที่ถูกบังคับคือรัฐมิใช่เอกชน และแม้ว่าศาลซึ่งใช้อำนาจตุลาการจะสามารถบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษา แต่การที่จะให้ก้าวล่วงไปบังคับกับฝ่ายปกครองซึ่งใช้อำนาจในทางบริหารนั้นคงจะทำได้ไม่ถนัดนัก เพราะอาจกระทบกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ โดยสังเกตจากแนวคำพิพากษาโดยทั่วไปแล้วศาลมักจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นดุลพินิจของฝ่ายปกครองโดยตรง แต่เนื่องจากในปัจจุบันการกระทำทางปกครองมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นมีผลกระทบกับเอกชนในวงกว้างจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางหลักเกณฑ์หรือแนวบรรทัดฐานในเรื่องการบังคับคดีปกครองให้มีผลบังคับได้จริงในทุกกรณี ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างฝ่ายศาลและฝ่ายปกครองเองเพราะทั้งสองฝ่ายต่างกระทำการแทนรัฐและมีหน้าที่สำคัญคือหน้าที่ในการอำนวยประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนนั่นเอง

นางสาวพนธ์พิสัย จรรณราช

นางสาวปาจรีย์ จำเนียรกุล

ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

๑ รศ.ดร.โกคิน พลกุล เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานคดีปกครองระดับต้น รุ่นที่ ๘ เรื่อง สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง น. ๙๐-๙๑

กฎหมายต่างประเทศ

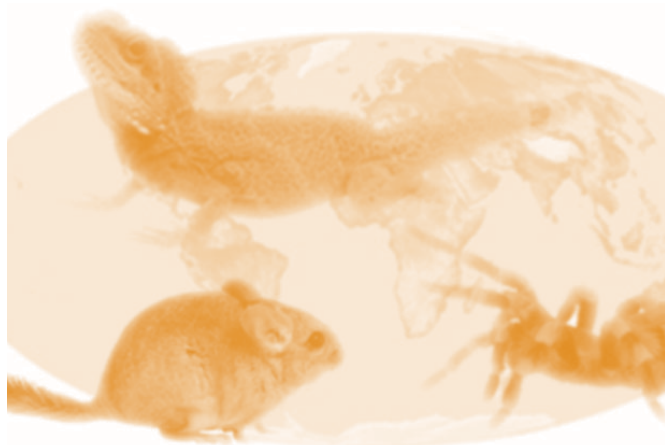
ประเทศไทยกับการเป็นภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนา ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety)

พิธีสารคาร์ตาเฮนา ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety) เป็นพิธีสารภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity) ซึ่งดำเนินการภายใต้การดูแลของโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) โดยประเทศไทยได้ดำเนินการจัดทำภาคยานุวัติสารการเข้าเป็นภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ แล้วเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ และพิธีสารดังกล่าวมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ที่ผ่านมา

พิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน (transboundary movement) การใช้ และการปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรม (Living Modified Organism's LMOs) ทุกชนิด ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ ที่อาจมีผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของทรัพยากรทางชีวภาพ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งอาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ พิธีสารดังกล่าวยึดหลักการสำคัญ ได้แก่ กำหนดกระบวนการแจ้งล่วงหน้า (Advance Informed Agreement - AIA) และแนวทางการป้องกันล่วงหน้า (Precautionary approach) ของปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา โดยระบุว่าพิธีสารนี้จะไม่ถูกตีความไปในทางที่จะเปลี่ยนแปลงสิทธิและพันธกรณีที่ประเทศภาคีมีอยู่ภายใต้ความตกลงนานาชาติอื่น และยอมรับอำนาจอธิปไตยของประเทศภาคีในอันที่จะใช้มาตรการภายในของตน ในการตัดสินใจที่จะดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง ในกรณีที่มาตรการดังกล่าวนั้นมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ระบุไว้ในพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ เมื่อประเทศไทยอยู่ในฐานะประเทศภาคีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ แล้ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจและทราบว่าประเทศไทยมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามพิธีสารนี้อย่างไรบ้าง ซึ่งสามารถสรุปพันธกรณีหลัก ๆ ได้ดังต่อไปนี้

(Cartagena Protocol on Biosafety)

๑. จัดตั้งหน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบอำนาจ (competent national authority) ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง และจัดตั้งหน่วยงานประสานงานกลางระดับชาติ (national focal point) ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกับสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ และเป็นหน่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety Clearing-House)

๒. ดำเนินการให้มีมาตรการเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่องโดยคำนึงถึงความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งต้องมีมาตรการไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพิธีสาร ในเรื่องดังต่อไปนี้

๒.๑ การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน (transboundary movement) และการนำผ่าน (transit) ซึ่งสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง

๒.๒ การใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมในสภาพควบคุม (contained use)

๒.๓ การปลดปล่อยสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมสู่สิ่งแวดล้อมโดยจงใจ (intentional introduction into the environment)

๒.๔ การจำหน่ายสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง และ

๒.๕ การกำจัดของสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมโดยไม่จงใจหรือกรณีเหตุฉุกเฉิน

๓. ดำเนินการให้มีการประเมินความเสี่ยง (risk assessment) โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ประกอบการตัดสินใจในการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมหรือผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง และควบคุมดูแลให้มีการจัดการความเสี่ยง (risk management) ที่เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่อง

๔. คำนึงถึงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมภายในประเทศ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบด้วย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและความปลอดภัยทางชีวภาพต่อสาธารณะ โดยพิจารณาควบคู่ไปกับการคุ้มครองข้อมูลความลับ

๕. ร่วมมือกับนานาประเทศในการพัฒนาและแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความสามารถ และเทคโนโลยีระหว่างประเทศภาคี ทั้งในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่

จะเห็นได้ว่าการเป็นภาคีในพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก รวมทั้งมีประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งต้องยอมรับว่าเรื่องสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและความปลอดภัยทางชีวภาพ เป็นเรื่องที่สังคมไทยกำลังตระหนักถึงและให้ความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อรองรับการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสินค้าสิ่งมีชีวิตดัดแปรพันธุกรรมและผลิตภัณฑ์สืบเนื่องในเวทีการค้าระดับโลก ประเทศไทยคงต้องหันกลับมาพิจารณาแล้วว่าคำพิงกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันนี้ เพียงพอที่จะรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ที่ยังคงพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งแล้วหรือไม่เพียงใด และที่สำคัญคือเพียงพอที่จะรองรับพันธกรณีที่ประเทศไทยมีตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ ว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพแล้วหรือไม่ เพียงใด หากยังไม่เพียงพอ ประเทศไทยจะกำหนดทิศทางในเรื่องนี้อย่างไร จึงจะเกิดความสำเร็จของการพัฒนาเทคโนโลยีควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

สำนักกฎหมายต่างประเทศ

Special Scoop

สัมภาษณ์รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นายอชพร จารุจินดา) เรื่อง กฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

Q : มีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหนที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

A : คงจะต้องเริ่มเล่าถึงความเป็นมาก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง เพราะทุกวันนี้ การบริหารราชการแผ่นดินแยกเป็นส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ส่วนกลางก็คือ กระทรวง ทบวง กรม ส่วนภูมิภาคก็คือ จังหวัด อำเภอ ส่วนกลางบริหารแบบกระทรวง ทบวง กรม โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยให้กรมเป็นตัวหลักในการบริหารงาน ซึ่งกรมได้รับมอบอำนาจในการจัดการทรัพย์สินที่เรียกว่าเป็นนิติบุคคล การบริหารงานแบบแยกส่วนแบบเดิมนั้นสามารถทำได้ สำหรับกรณีประเทศไทยไม่มีภาวะซับซ้อนมากนัก สังคมไม่มีปัญหาการพัฒนาเทคโนโลยียังมีไม่มาก ต่างคนต่างรับผิดชอบงานเฉพาะด้าน แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีเชื่อมต่อกัน ยกตัวอย่างเช่น การคมนาคมในปัจจุบันไม่ได้ใช้การขนส่งทางบกอย่างเดียวแต่จะมีการเชื่อมต่อระหว่างทางบก ทางเรือ ทางอากาศ การขนส่งโดยระบบราง เป็นต้น

Q : ระบบการจัดการสมัยใหม่จะเชื่อมต่อกันหลายกรม หลายกระทรวงจะไปเกี่ยวข้องกัน ไม่ใช่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งดูแลเรื่องนั้นๆ เรื่องเดียวกันอาจจะพาดพิงถึง ๓-๔ หน่วยงาน อันนี้เป็นที่มาของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบบริหารราชการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวข้องในเรื่องนี้อย่างไร

A : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลการบริหารราชการแผ่นดินโดยตรง คือในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐได้รับมอบอำนาจจากประชาชน โดยประชาชนยอมสละสิทธิเสรีภาพต่างๆ ให้กับรัฐ เพื่อนำไปบริหาร การบริหารงานภาครัฐนั้นจะต้อง มีกฎหมายกำหนดให้รัฐสามารถทำได้ไม่เช่นนั้นรัฐจะไม่มีอำนาจกระทำการใดๆ ให้มีผลต่อประชาชน ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายและดูแลกฎหมายของภาครัฐทั้งหมด ทั้งในแง่โครงสร้าง การบริหารงานที่จะทำให้ ภาคราชการสามารถบริหารงานได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามให้เกิดความเป็นธรรมกับประชาชนในลักษณะที่มีคานและดุลกันได้นั้นคือหน้าที่หลักของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Q : การปรับปรุงกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดินจะเน้นไปในทางด้านไหนบ้าง

A : เราพูดถึงปัญหาส่วนกลางว่าที่ผ่านมาเรา มอบให้กรมเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารงาน เกิดปัญหาขึ้นเพราะแต่ละกรมเมื่อมีอำนาจหน้าที่ของตัวเอง มีทรัพย์สินของตัวเองความรู้สึกในการเป็นเจ้าของอำนาจนั้น ความรู้สึกในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นเกิดขึ้น พอเกิดขึ้นก็จะทำงานแยกส่วนเฉพาะที่ตัวเองรับผิดชอบ ไม่มองข้ามไปถึงงานด้านอื่นๆ ที่อยู่กระทรวงเดียวกันว่ามีอะไรบ้าง แล้วจะทำให้เชื่อมต่อกันได้อย่างไร ให้เห็นภาพรวมได้อย่างไร อันนี้คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารราชการในขณะนี้ อีกปัญหาหนึ่งก็คือ สมมติว่ากระทรวงหนึ่งมี ๕ กรม ก็คือ ๕ ภารกิจ พอรัฐบาลมีโครงการเป็นภารกิจที่ ๖ ไม่มีหน่วยงานไหนที่รับผิดชอบเพราะต่างคนต่างก็ทำงานที่ตนรับผิดชอบอยู่แล้ว จึงเกิดปัญหาความไม่คล่องตัวในการทำงาน ถ้าทำในรูปแบบของการดึงคนจาก ๕ กรมมาทำโครงการนี้ พอเสร็จแล้วก็จบกันไป ก็สลายหน่วยงานของส่วนราชการนี้ไป ซึ่งในขณะนั้นยังไม่สามารถทำได้ ส่วนนี้คือจุดอ่อนของการบริหารงานส่วนกลางที่เป็นอยู่ก็เลยต้องพยายามที่มาแก้ไขปัญหากันใหม่ เพื่อให้ส่วนกลางนั้นสามารถบริหารงานได้คล่องตัวมากขึ้น

Q : วิธีการในการเสนอทางแก้ไขในการบริหารราชการแบบนี้จะทำในรูปแบบไหน

A : ต้องแก้ไขกฎหมาย คือ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันนี้ต้องยกเลิก แล้วก็ปรับใหม่ โดยขั้นแรกจะต้องมอบหมายบทบาทความรับผิดชอบอยู่ที่กระทรวง กระทรวงจะต้องเป็นเจ้าภาพหลัก เช่น กระทรวงคมนาคมก็ต้องดูแลการคมนาคมทั้งระบบ ปลัดกระทรวงจะต้องเป็นปลัดกระทรวง CEO คือเป็นผู้รับผิดชอบวางแผนภาพรวมทั้งหมดของกระทรวง แล้วจึงจ่ายงานไปยังหน่วยงาน คือกรม โดยวิธีนี้กรมจะต้องลดความเป็นนิติบุคคลลง เพื่อสลายการยึดถือทรัพย์สิน การมีอำนาจในวงจำกัด ให้กรมเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง เป็นแขนขาของกระทรวง ทำงานร่วมกันในแผนงานเดียวกัน

Q : ที่ผ่านมารูปแบบของการทำงาน กรมมีอำนาจในการบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จของตัวเองอย่างชัดเจน

แต่ถ้าเป็นการบริหารงานแบบใหม่นี้อำนาจการบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จจากกรมจะเลื่อนขึ้นไปเป็นของกระทรวงแทนใช่หรือไม่

A : ครับ

Q : กรมคือผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายที่กระทรวงมอบหมายลงมาเท่านั้นเอง ใช่หรือไม่

A : ถูกต้องครับ

Q : ข้อดีข้อเสียของวิธีการแบบนี้ มีข้อแตกต่างกันอย่างไร

A : ข้อดีก็คือ ต่อจากนี้ไปในแต่ละปีกระทรวงจะต้องวางยุทธศาสตร์ เป้าหมายให้ชัดเจนว่า ปีนี้จะทำอะไร ประชาชนจะตรวจสอบได้ว่า กระทรวงนี้ กรมนี้ จะเดินหน้าไปทางไหน โดยจะต้องตรวจสอบเฉพาะกระทรวง เพราะกระทรวงจะไปกำหนดผู้รับผิดชอบระดับล่างอีกทีหนึ่ง อาจจะเป็นกรมหลายๆ กรม ที่ทำงานในแผนงานเดียวกัน หรือถ้าไม่พอก็อาจตั้งหน่วยงานใหม่เฉพาะกิจ ซึ่งสามารถตั้งได้เลย ไม่ถูกจำกัดว่าทรัพย์สินแยกไป ๕ กรม ต้องการเรือจากกรมนั้น รถจากกรมนี้ เดิมนั้นทำไม่ได้ ต้องไปขอความร่วมมือจากแต่ละกรม แต่ถ้าเป็นการบริหารแบบใหม่กระทรวงสามารถบริหารทรัพย์สินได้เอง

Q : สมมติว่ากระทรวงมีทรัพย์สินอยู่ ๕ กรม ก็สามารถจะนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อดำเนินการโครงการนี้ได้เลย ไม่มีของใครใช้หรือไม่

A : ครับ โดยวิธีนี้นักน่าจะทำให้การบริการประชาชนทำได้รวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันนั้นคือ สิ่งที่เราหวังไว้

Q : จุดประสงค์คือเพื่อที่จะให้การทำงานสะดวก รวดเร็วมากขึ้น แล้วอย่างนี้จะหมายความว่าอำนาจเบ็ดเสร็จอยู่ที่กระทรวง จะเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับเจ้ากระทรวงมากเกินไปหรือไม่

A : จริงๆ แล้วจุดมุ่งหมายคือต้องการให้เจ้ากระทรวงนั้นมีความรับผิดชอบเต็มที่ แต่ภาพปัจจุบันเจ้ากระทรวงทำงานรับผิดชอบค่อนข้างลำบากเพราะมีกรมแยกออกไป แต่ละกรมก็รับผิดชอบกันเอง กระทรวงไม่สามารถที่จะรับผิดชอบได้เต็มที่ ถ้าจากนี้ต่อไปปลัดกระทรวงก็จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในแผนงานที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่เกิดขึ้นเพราะฉะนั้นอย่างที่ถามว่าจะทำให้เกิดการรวมอำนาจหรือไม่ อันนั้นคือจุดมุ่งหมายอันหนึ่ง แต่ในการรวมอำนาจนั้นจะต้องมีการควบคุมให้มีการกระจายอำนาจด้วย คือเดิมจะกระจายอำนาจได้เฉพาะกรม ต่อจากนี้ไปอาจจะกระจายที่กรมก็ได้ กระจายไปยังหน่วยงานใหม่ที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับกิจการนี้ก็ได้หรือแม้กระทั่งบุคคลที่ต่ำกว่าอธิบดีลงไป ปลัดกระทรวงถ้าเห็นความสำคัญก็จะมอบหมายความรับผิดชอบไปให้ก็ได้ เพราะฉะนั้นการกระจายอำนาจจะมากขึ้น แต่ความรับผิดชอบจะชัดเจนว่าใครรับผิดชอบในจุดนี้

Q : แล้วในส่วนของการบริหารในระดับล่างลงมาสามารถที่จะปรับตัวได้หรือไม่ จากที่เคยใช้ชีวิตแบบเดิมๆ มานานแล้ว

A : อันนั้นก็อีกขั้นตอนหนึ่ง ต่อไปการบริหารงานแบบใหม่ก็คงจะต้องทำความเข้าใจกันว่าต่อจากนี้จะต้องทำงาน ไม่ใช่ว่าตามที่เคยทำกันมาแต่อดีต แต่ต้องเป็นการทำงานที่มีเป้าหมายว่าแต่ละกลุ่มแต่ละคนนั้น มีความรับผิดชอบที่จะต้องทำงานเรื่องอะไรให้เสร็จ เป้าหมายต้องชัดเจน แล้วจะต้องรับผิดชอบในจุดนั้น วัฒนธรรมในการทำงานของข้าราชการอาจจะต้องเปลี่ยนไป ไม่ใช่มาทำงานแปดโมงครึ่งถึงสี่โมงครึ่งอีก คงจะต้องทำงานตามแผนงานว่าเดือนนี้จะต้องทำอะไรให้เสร็จก็เรื่อง โดยใช้วิธีบริหารจัดการเวลาเอง

Q : ถ้าข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในกรม กองเกิดข้อผิดพลาดแล้วการตรวจสอบเดิมกรมแต่ละกรมก็สามารถตรวจสอบงานของตัวเองได้ชัดเจนมาก แต่เมื่อสลายกรมให้หลุดพ้นจากการเป็นนิติบุคคล เกิดมีข้อผิดพลาดของการประสานงานของหลายกรม กองด้วยกัน การตรวจสอบข้อผิดพลาดการแสดงความรับผิดชอบในส่วนนี้จะทำได้อย่างไร

A : ความจริงความรับผิดชอบก็จะเป็นอย่างเดิมคือใครรับผิดชอบงานตรงจุดไหน คนนั้นก็ต้องรับผิดชอบ แต่สิ่งที่จะมีมากขึ้นก็คือตอนที่มีเมื่อเป็นแผนงานรวม จะมีปลัดกระทรวงเข้ามาว่ารับผิดชอบด้วย โดยจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักว่าสิ่งผิดพลาดที่เกิดขึ้นจะต้องตอบต่อสังคมอย่างไร และจะไปไล่เบี่ยงจากคนที่ทำงานร่วมกันเองว่าจุดไหนที่เกิดข้อผิดพลาดขึ้น อย่างน้อยจะต้องมีคนหนึ่งที่จำเป็นต้องรับผิดชอบเป็นคนแรก ก็คือเจ้ากระทรวง

Q : แสดงว่าถ้าเปรียบเทียบกับการบริหารแบบงานภาคเอกชน ตัว CEO ก็คือปลัดกระทรวง

A : ครับ

Q : การปรับปรุงกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปถึงขั้นตอนไหนแล้ว

A : ตอนนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. จัดทำร่างกฎหมายขึ้นแล้วเสร็จ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เป็นผู้รับผิดชอบอยู่ในระหว่างดูรายละเอียด

Q : คาดว่าประมาณเมื่อไหร่ถึงจะเข้า ครม.ได้

A : คงจะต้องเป็นสมัยการประชุมหน้า

Q : ตัวกระบวนการผลักดันกฎหมายฉบับนี้ ท่านคาดว่าจะออกมาใช้ได้เมื่อไหร่

A : โดยกระบวนการพิจารณาเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ เปลี่ยนแนวความคิดเดิมค่อนข้างมาก ในชั้นสภากง คงจะต้องใช้เวลาประมาณ ๑ ปี

Q : การดูแลข้ามกระทรวงกันในบางโครงการที่มีการเกี่ยวข้องกันหลายๆ กระทรวง วิธีการแบบนี้จะเอาไปประยุกต์ใช้ได้เหมือนกันหรือไม่

A : ใต้ครับ คือในส่วนกลางนั้น มีปลัดกระทรวงอยู่แล้ว และทำงานร่วมกันภายใต้รัฐบาล แต่ในส่วนภูมิภาคคือในส่วนจังหวัด แต่เดิมนั้นถึงแม้จะมีผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็บริหารงานตามขอบเขตของกระทรวงมหาดไทยเป็นหลัก ส่วนราชการที่เป็นตัวแทนของกรมต่างๆ ก็ต่างคนต่างมีหน้าที่จากส่วนกลาง ต่างคนก็ต่างทำงานยกตัวอย่างเช่น สมัยก่อนพูดแล้วเหมือนเรื่องตลก แต่เป็นเรื่องจริงคือ บางหมู่บ้านได้งบประมาณสร้างบ่อน้ำถึง ๑๐ บ่อ จาก ๑๐ กรม แต่อีกหมู่บ้านใกล้เคียง กันไม่ได้เลยสักบ่อเดียวเพราะขาดการวางแผนร่วมกัน ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างของบประมาณเข้าไปทำกันเอง ถ้าเราเปลี่ยนระบบส่วนกลางว่าเป็นการบริหารงานของกระทรวงเป็นฐานหลัก ผู้ที่ไปอยู่จังหวัดก็คือผู้แทนของกระทรวง ไม่ใช่ผู้แทนของแต่ละกรมแยกกันอีกแล้ว ผู้แทนกระทรวงก็เข้าไปแล้วสลายความยึดติดจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงไปทำงานร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งก็จะมีการจัดทำแผนงานของจังหวัดขึ้น ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ เพราะฉะนั้นในแต่ละจังหวัดอาจจะมีรูปแบบการบริหารการดำเนินการ หรือวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

Q : หมายความว่า จะทำให้การช่วยเหลือเข้าไปถึงประชาชนได้ทั่วถึงมากขึ้น แทนที่จะไปกระจุกตัวอยู่ที่ใดที่หนึ่งที่เจริญแล้ว แต่ที่อื่นไม่ได้

A : ครับ สิ่งหนึ่งที่หวังจะให้เกิดขึ้นคือ การสลายการยึดติดในส่วนราชการแต่ละส่วน เราจะสามารถผลักดันศูนย์บริการร่วมให้เกิดขึ้นได้ในความคิดไม่ใช่ความฝัน มีความคิดที่จะให้เกิดศูนย์แบบ Seven-Eleven กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ประชาชนต้องการติดต่อเรื่องอะไร ไปหาที่ศูนย์นี้แล้วสามารถทำได้หมดเลย

Q : ช่วยยกตัวอย่างเป็นรูปธรรมว่าหน้าตาของศูนย์นี้จะเป็นอย่างไบบ้าง

A : เช่น ศูนย์ที่รวมเรื่องของการก่อสร้าง สมมติว่าจะไปสร้างอาคารศูนย์การค้า ซึ่งมีทั้งโรงหนัง ที่พักอาศัย ร้านค้าต่างๆ ก็สามารถไปติดต่อที่ศูนย์นี้ได้เลยทีเดียว ตั้งแต่เริ่มขออนุญาตออกแบบก่อสร้างจนกระทั่งเปิดดำเนินการ ซึ่งถ้าเป็นปัจจุบันจะต้องไปยื่นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน

Q : ถ้าทำ Complex ขึ้นมาอันหนึ่ง มี ๑๐ บริการก็ต้องไปยื่น ๑๐ หน่วยงาน แต่ถ้ามีศูนย์นี้ก็มาที่ศูนย์นี้ที่เดียวได้เลย

A : ครับ เอกสารที่เคยใช้ในการยื่นเรื่องนั้น ในปัจจุบันถ้าไปยื่นที่หนึ่ง เอกสารก็คือสำเนาบัตรประจำตัว

ประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน ถ้าไปยื่น ๑๐ หน่วยงานก็ต้อง ๑๐ ชุด ถ้าเรารวมศูนย์ได้ก็ใช้ชุดเดียว เพราะใช้กับคำขอได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะใช้ทำอะไร เจ้าหน้าที่ที่ศูนย์ก็จะเป็นผู้ติดต่อประสานกันเอง ว่าประชาชนขออะไรมาแล้วก็พิจารณาไปพิจารณาแล้วคำตอบก็จะมาหาเจ้าหน้าที่คนนั้น เจ้าหน้าที่ก็จะติดต่อประชาชนว่าได้แล้วหรือยังไม่ได้ ติดต่ออย่างไร

Q : เป็นแนวความคิดที่ดีมาก ถ้ามีศูนย์ที่ว่านี้จริงๆ ประชาชนไปติดต่อที่เดียวก็สามารถรับบริการได้ทุกรูปแบบในศูนย์เดียว แล้วก็จบในศูนย์เดียวเลย ระยะเวลาที่เสียไปก็จะลดน้อยลง ในการดำเนินการเรื่องนี้ มีการผลักดันให้เกิดขึ้นบ้างหรือยัง

A : ที่ผ่านมาสํานักงาน ก.พ.ร. ก็เริ่มดำเนินการทดลองแล้ว แต่การทดลองยังติดข้อกฎหมาย ซึ่งก็คือ แต่ละกรมต่างมีอำนาจที่มีอยู่ในฐานะเป็นนิติบุคคล ต่างบริหารแยกส่วนกัน เพราะฉะนั้นการยอมสละอำนาจก็เลยติดขัดอยู่ แต่ถ้าเราบริหารระบบกระทรวงแล้ว กระทรวงมอบอำนาจทั้งหมดของส่วนงานนั้นเข้ามาที่ศูนย์เลยก็สามารถทำได้

Q : ถ้าการแก้กฎหมายการบริหารราชการแผ่นดินนี้สำเร็จ การประสานงานของหน่วยต่างๆ ในแต่ละกระทรวงก็จะง่ายขึ้น เช่น กระทรวงแรงงาน ในเรื่องของแรงงานต่างด้าว การไปติดต่อราชการบางที่ไปติดต่อเรื่องเดียวแต่ต้องวิ่งไป ๓-๔ หน่วยงานกว่าจะเสร็จ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยากมาก ถ้าการแก้ไขเกิดขึ้นจริงในหนึ่งกระทรวงสามารถที่จะตั้งหน่วยงานขึ้นมาดูแลทุกเรื่องที่ Call Center เลยหรือที่จุดๆ เดียวกันเลยใช้หรือไม่

A : ครับ ถ้าแต่ละกระทรวงจัดตั้งแล้วเสร็จก็จะจัดตั้งศูนย์กลางรวมของทุกกระทรวงเข้ามาด้วยกัน ในต่างจังหวัดนั้นน่าจะมีประโยชน์ค่อนข้างมาก เพราะจะสามารถกระจายไปตามพื้นที่ต่างๆ ได้ เพราะปัจจุบันประชาชนที่อยู่อำเภออาจจะวิ่งไปที่จังหวัดค่อนข้างลำบาก ถ้าสามารถกระจายออกไปได้ ประชาชนก็จะได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น

Q : มีการสอบถามความคิดเห็นข้าราชการหรือไม่
ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการปรับปรุงระเบียบบริหาร
ราชการแผ่นดินในส่วนของข้าราชการระดับล่าง

A : เคยจัดการประชุมข้าราชการทั้งหมดมา ๒ ครั้ง
แล้ว เท่าที่ตอบมาก็ตอบสนองมาด้วยดี พร้อมทั้งจะเปลี่ยนวิธีคิด
วิธีการทำงานใหม่ ข้าราชการก็คงจะมองเห็นว่าแต่ละคน
ต่อจากนี้ไปจะมีบทบาททั้งนั้น ไม่ใช่เข้ามานั่งทำงานไปแค่
๖ ชั่วโมงแล้วกลับบ้าน แต่จะมีบทบาทว่าทำอะไรจะผลักดัน
เป้าหมายของหน่วยงานให้เกิดขึ้นได้

Q : ทั้งหน่วยงาน ทั้งบุคลากรที่ทำงานอยู่ใน
หน่วยงานนั้นๆ จะมีเป้าหมายในการทำงานของตัวเองมากขึ้น
ท่านคิดว่าคนที่เป็ข้าราชการจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
อย่างไร เพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเปลี่ยนไป

A : ความจริงก็เหมือนกับปรับภาพใหญ่ แต่ส่วน
หนึ่งก็ยังทำงานในรูปแบบเดิม คือ ใครเคยเป็นนิติกรก็รับผิดชอบ
ฝ่ายกฎหมาย เพียงแต่จะต้องเริ่มวางแผนการทำงานของ
ตัวเองให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานมากขึ้น
หน่วยงานตั้งเป้าหมายไว้ว่าปีนี้จะจัดทำกฎหมาย ๑๐๐ เรื่อง
ใครรับผิดชอบก็เรื่อง ก็ต้องวางแผนว่าจะต้องทำให้เสร็จได้
อย่างไร

Q : ประชาชนจะได้รับอะไรจากการปรับเปลี่ยน
ระบบราชการแบบใหม่

A : สิ่งหวังมากที่สุดคือ ๑. ประชาชนสามารถตรวจ
สอบส่วนราชการทุกกระทรวงได้ว่าแต่ละกระทรวงจะทำอะไร
เป้าหมายของแต่ละปีเป็นอย่างไร ๒. การให้บริการแก่
ประชาชนจะทำได้รวดเร็วขึ้น ตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนได้มากขึ้น

Q : มีการระดมหน่วยงานที่เข้ามาดูแลปรับเปลี่ยน
แก้ไขกฎหมายนี้อย่างไร

A : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะเป็น
หน่วยงานหลักในการจัดทำกฎหมายนี้ และได้เชิญผู้แทนของ
ทุกส่วนราชการมาร่วมกันให้ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ในการ
ปรับปรุงการจัดทำกฎหมายให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

Q : เสียงตอบรับจากส่วนราชการต่างๆ ที่
เกี่ยวข้องเป็นอย่างไรบ้าง

A : ที่ผ่านมามีส่วนราชการต่างๆ ก่อนข้างจะเข้าใจ
มากขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับความคิดในการทำงาน
ตามรูปแบบใหม่มากขึ้น

Q : ก่อนหน้านี้มีข่าวเรื่องการควมรวมกระทรวง
จะมีอยู่ในระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่จะปรับปรุงใหม่นี้
หรือไม่

A : เรื่องนี้คงเป็นขั้นตอนที่สอง คือ ในการปฏิรูป
ระบบราชการขั้นแรกคือ จะต้องมีความหมายโครงสร้าง ซึ่งก็คือ
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่เรากำลังพูดถึง
ถ้ากฎหมายโครงสร้างเสร็จรายละเอียดของวิธีการทำงานและ
การปรับรูปแบบของกระทรวงต่างๆ ก็จะมา เพราะฉะนั้น
สิ่งที่ถามก็จะตามมาเป็นขั้นตอนที่สอง

หากการปรับเปลี่ยนกฎหมายการบริหาร
ราชการแผ่นดินมีความคืบหน้าและมีการสรุปผลเข้าสู่สภา
มีการประกาศใช้ เชื่อว่าจะเป็นเครื่องมือและกลไกทำให้ระบบ
บริหารราชการแผ่นดิน มีความชัดเจนและคล่องตัวมากขึ้น
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน ขอกราบขอบพระคุณ
คุณอัคร จารุจินดา รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
ที่มาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์จริงๆ

...ขอบอพระคุณ

บทความทางกฎหมาย

เรื่องเล่าจากคำวินิจฉัย

: หน้าที่ตรวจสอบคำร้องขอ ให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ในการเข้าชื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลต่อไปนี้ ออกจากตำแหน่งได้ อันได้แก่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และรวมถึงผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าชื่อเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีนี้สืบเนื่องจากมีผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อได้ยื่นคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาพร้อมทั้งรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อ เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คนออกจากตำแหน่ง และประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องขอดังกล่าวไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนแล้ว ในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้โต้แย้งคัดค้านว่า ประธานวุฒิสภายังไม่ได้ตรวจสอบถึงความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อจากรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนแต่อย่างใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นหน้าที่ของประธานวุฒิสภา ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อาจแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในเรื่องดังกล่าวได้ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สอบถามไป ประธานวุฒิสภาจึงแจ้งว่าได้ให้สำนักงานทะเบียนกลางตรวจสอบรายการบุคคลผู้เข้าชื่อจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยใช้เลขประจำตัวประชาชนในการตรวจสอบแล้ว ผลปรากฏว่า มีรายการบุคคลที่มีชื่อในทะเบียนบ้านจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ส่วนการตรวจสอบความมีตัวตนและการเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อนั้น เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วเห็นว่าประธานวุฒิสภาไม่มีหน้าที่ต้องตรวจสอบ

จึงมีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยว่า ระหว่างประธานวุฒิสภาและคณะกรรมการ ป.ป.ช. องค์กรใดมีหน้าที่ตรวจสอบคำร้องขอในกรณีดังกล่าว

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานี้โดยตรง ได้แก่ มาตรา ๖๐ วรรคสอง และมาตรา ๖๓ ประกอบมาตรา ๖๑ ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๖๐ วรรคสอง “ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อและผู้เข้าชื่อต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา”

มาตรา ๖๑ “การร้องขอให้ถอดถอนจากตำแหน่ง... ต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ อายุ ที่อยู่

หมายเลขประจำตัวประชาชนพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อให้ชัดเจน...”

มาตรา ๖๓ “เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอถูกต้องและครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ หรือไม่ หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามหมวด ๔ การไต่สวนข้อเท็จจริง โดยเร็ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ากฎหมายต้องการให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้มีหน้าที่กลั่นกรองคำร้องขอว่าถูกต้องและครบถ้วนเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมายหรือไม่ ก่อนที่จะรับไว้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป โดยประธานวุฒิสภามีหน้าที่ต้องตรวจสอบทั้งความเป็นผู้มีสิทธิเข้าชื่อและจำนวนผู้เข้าชื่อ และในการพิจารณาถึงความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสิทธิเข้าชื่อนั้นจำต้องพิจารณาความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ได้เสียสิทธิเข้าชื่อตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๗) จากการไม่ไปปฏิบัติหน้าที่เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสองด้วย

ดังนั้น ประธานวุฒิสภาจึงมีหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาว่าคำร้องขอนั้นว่ามีผู้เข้าชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยไม่เป็นผู้เสียสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง

ครบจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน หรือไม่ หากครบจำนวนดังกล่าวแล้วจึงจะส่งคำร้องขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

แต่เนื่องจากกรณีนี้ผู้ถูกร้องขอให้ถอดถอนได้โต้แย้งเข้ามาในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเกิดประเด็นปัญหาขึ้นมาอีกประการหนึ่งว่า คำร้องขอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงอยู่นี้เป็นคำร้องขอที่ต้องครบถ้วนชอบด้วยกฎหมายที่สามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้หรือจะต้องตรวจสอบความเป็นผู้เสียสิทธิของผู้เข้าชื่อเสียก่อน ปัญหานี้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้ว่า คำร้องขอให้ถอดถอนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ต้องเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๓ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏการโต้แย้งเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของคำร้องในขั้นตอนการพิจารณาไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังนั้น การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำร้องขอในส่วนที่มีการโต้แย้งให้เป็นที่ยุติก่อน

(อ้างอิงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๔๗)

นางสาวพิณพิชชา สิริสังข์วงศ์
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

การควบคุมการประกอบอาชีพ

ประเมินราคาทรัพย์สิน

ประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นอาชีพที่ให้บริการตีราคาหรือมูลค่าของทรัพย์สินแก่ลูกค้าเพื่อประโยชน์ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ โดยนัยนี้เอง อาชีพนี้จึงเป็นอาชีพที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นผู้ประกอบการอาชีพนี้ นอกจากจะต้องมีความรู้ในเทคนิคและหลักวิชาของการประเมินราคาแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจริยธรรมอย่างมากด้วย โดยต้องมีความเป็นกลางและให้ความเห็นตามข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่โดยปราศจากความลำเอียงหรือทุจริต

เมื่อเป็นอาชีพที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ผู้ประกอบอาชีพนี้จึงต้องอยู่ภายใต้การควบคุมซึ่งระบบที่ต่างประเทศใช้ควบคุมผู้ประกอบการอาชีพนี้ แบ่งออกได้เป็น ๒ ระบบ คือ

๑. การควบคุมโดยรัฐ ทั้งนี้ รัฐออกกฎหมายมาควบคุมอาชีพประเมินราคาเป็นการเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะครอบคลุมเฉพาะการประเมินราคาทรัพย์สินประเภทที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และมีการจัดตั้งองค์กรควบคุมเป็นการเฉพาะโดยอยู่ในรูปของคณะกรรมการซึ่งทำงานเป็นอิสระแต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ สำหรับกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบการควบคุมแบบนี้ ได้แก่ แอฟริกาใต้ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ทั้งนี้ วิธีการที่นำมาใช้ในการควบคุมนั้น ส่วนใหญ่ได้แก่ การกำหนดคุณสมบัติของผู้ประเมินราคาโดยอาศัยกลไกการขึ้นทะเบียน การอนุญาต การรับรอง และการกำหนดมาตรการควบคุมความประพฤติ โดยอาศัยมาตรการทางปกครองเป็นมาตรการบังคับ ส่วนบางประเทศมีการรับรองมาตรฐานการประเมินราคาของผู้ประกอบอาชีพ แต่การควบคุมโดยภาครัฐมีปัญหาค่าใช้จ่ายสูง รวมทั้งไม่ครอบคลุมในการควบคุมอาชีพบางประเภทที่ทำการประเมินราคา นอกจากนี้ บางประเทศมีความพยายามที่จะผลักดันให้มีการยกเลิกกฎหมายควบคุมวิชาชีพ เนื่องจากเห็นว่า การควบคุมทำให้ผู้ประเมินแบกรับค่าใช้จ่ายโดยไม่ได้สัดส่วนกับความเสี่ยงของประชาชนที่ลดน้อยลง แม้กระนั้นก็ตาม ยังไม่มีประเทศใดที่มีแนวโน้มจะยกเลิกกฎหมายควบคุมวิชาชีพประเมินราคาของตน

๒. การควบคุมโดยองค์กรวิชาชีพ รูปแบบนี้เป็นกรณีที่ผู้ประกอบการอาชีพประเมินราคาทรัพย์สินรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรวิชาชีพขึ้นเพื่อควบคุมดูแลกันเอง (self regulating) ดังเช่นในประเทศอังกฤษ และด้วยเหตุที่ประเทศอังกฤษมีองค์กรวิชาชีพที่เข้มแข็งและมีพัฒนาการมาช้านาน จึงทำให้มีสมาชิกกว้างขวาง และมีระบบการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ส่วนวิธีการควบคุมนั้นทำได้ทั้งในเชิงเนื้อหาและในเชิงรูปแบบ โดยการกำหนดมาตรฐานการประเมินราคาและจรรยาบรรณเพื่อบังคับให้สมาชิกปฏิบัติตาม และอาศัยมาตรการทางวินัยเป็นมาตรการบังคับสมาชิกของตน ส่วนปัญหาที่พบในระบบการควบคุมโดยภาคเอกชนนั้นเป็นเพียงปัญหาทางปฏิบัติ เช่นการติดตามและบังคับการให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรเพียงเท่านั้น

สำหรับประเทศไทย อาชีพประเมินราคาทรัพย์สินได้รับการยอมรับและเล็งเห็นถึงความสำคัญในฐานะของการเป็นวิชาชีพมากยิ่งขึ้น แต่ปัจจุบันภาครัฐยังไม่มียุทธศาสตร์ในการควบคุมวิชาชีพประเมินราคาโดยตรง จะมีบ้างก็เพียงบางองค์กรของรัฐ เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นการควบคุมโดยอ้อม และไม่ได้เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมอย่างแท้จริง การควบคุมจึงต้องอาศัยภาคเอกชน แต่ตามสภาพความเป็นจริงนั้น องค์กรวิชาชีพภาคเอกชนของประเทศไทยยังไม่เข้มแข็งและยังต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาเป็นอย่างมาก ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบอาชีพประเมินราคาทรัพย์สิน พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้มีการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพนี้ขึ้น และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรการควบคุมการประกอบอาชีพประเมินราคาทรัพย์สินของต่างประเทศเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้สนใจสามารถ download ได้ที่ www.lawreform.go.th

ฝ่ายพัฒนากฎหมาย

ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่น่าสนใจ

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นสิทธิของคู่กรณี เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองนั้นทำการทบทวนและแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครอง และเป็นเงื่อนไขในการนำข้อพิพาทไปฟ้องต่อศาล จึงขอหยิบยกการให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองหรือ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ที่น่าสนใจมานำเสนอ ซึ่งเป็นข้อหารือของกรมสรรพากรเกี่ยวกับการเพิกถอนการประเมินภาษีและการขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่ ในกรณีที่เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือของศาล หรือในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ไม่ว่าจะพ้นชั้นตอนและกำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ครอบคลุมที่ยังไม่มีคำสั่งทางปกครองใหม่หรือ มีกรณีวินิจฉัยอุทธรณ์ที่มีผลเป็นคำสั่งทางปกครองใหม่ สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่จะเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กำลังพิจารณาอุทธรณ์หรือได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วได้หรือไม่ เห็นว่า กรณีที่เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์นั้น คำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ยังคงมีผลบังคับอยู่ เจ้าหน้าที่ที่ย่อมสามารถเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตนได้ และต้องแจ้งการไม่มีผลของคำสั่งทางปกครองให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ทราบเพื่อพิจารณายุติเรื่องต่อไป

หากได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว คำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครองใหม่ที่มีผลบังคับเหนือคำสั่งทางปกครองเดิม เจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองของตน เพื่อให้มีผลลบคำสั่งทางปกครองใหม่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และหากเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีเหตุที่อาจเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เจ้าหน้าที่ต้องเสนอขอเท็จจริงต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อขอให้ทบทวนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าว

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ จะเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ในระหว่างที่พิจารณาคดีของศาล หรือภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาแล้วได้หรือไม่ เห็นว่า คำวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จึงสามารถเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของตนได้ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และเมื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้วย่อมไม่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีอีก กรมสรรพากรจึงต้องแจ้งการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อศาลเพื่อให้ศาลพิจารณาต่อไป

สำหรับกรณีที่คำพิพากษาแล้ว ย่อมถือว่า ได้มีการวินิจฉัยคำสั่งทางปกครองในขั้นที่สุด คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จึงไม่อาจเพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ได้ ซึ่งหากเรื่องนี้เป็นกรณเพิกถอนคำสั่งทางปกครองทั่วไปที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ผู้มีส่วนได้เสียอาจมีคำขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ได้ตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่การประเมินภาษีเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลภาษีอากร ซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ ไม่ได้กำหนดเรื่องขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ กรมสรรพากรจึงไม่อาจขอให้ศาลภาษีอากรพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีคำพิพากษาของศาลแล้ว แต่การบังคับคดีเป็นสิทธิของคู่ความ หากกรมสรรพากรพบว่าคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเกิดจากความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่เอง กรมสรรพากรควรที่พิจารณาบรรเทาความเดือดร้อนของคู่กรณีโดยไม่ดำเนินการบังคับทางปกครอง และควรแจ้งให้คู่กรณีทราบ

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกประเมินภาษีที่ไม่อุทธรณ์ การประเมินภาษีจะขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่ได้หรือไม่ เห็นว่า การขอให้พิจารณาใหม่ย่อมกระทำได้หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(เรื่องเสร็จที่ ๗๗๘/๒๕๕๘ บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การเพิกถอนการประเมินภาษีและการขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่ ในกรณีที่เรื่องอยู่ในระหว่างการพิจารณา ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือของศาล หรือในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว)

นายเอกฤกษ์ พิศณุภูมิ
สำนักกฎหมายปกครอง

ความเห็นทางกฎหมาย

ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

กฤษฎีกาสารฉบับนี้ จะขอนำความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจมาฝากผู้อ่านทุกท่าน จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง เป็นเรื่องสืบเนื่องจากการที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นกรณีการตีความ คำว่า “โฆษณา” ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ (เรื่องเสรีที่ ๗๑๘/๒๕๔๘-เผยแพร่ในกฤษฎีกาสาร ฉบับที่ ๑ (ต.ค.-พ.ย. ๒๕๔๘)) ที่กระทรวงสาธารณสุขประสงค์จะออกกฎเกณฑ์หรือแนวทางการปฏิบัติกรจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อบังคับให้ผู้ประกอบการห้ามวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบในลักษณะเป็นการโฆษณายิ่งกว่าการวางขายตามปกติ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ให้ไว้กำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติกรบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว แต่มีผู้ประกอบการบางรายไม่เห็นด้วย กระทรวงสาธารณสุขจึงส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

เรื่องที่สอง เป็นเรื่องที่กรุงเทพมหานครประสงค์จะนำภาษีมูลค่าเพิ่มมารวมคำนวณกับค่าเช่าเป็นค่ารายปีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ จะสามารถทำได้หรือไม่

เรื่องที่สาม เป็นกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กทช.) ได้รับชำระเงินจากลูกหนี้ของกรมไปรษณีย์โทรเลข และเงินค่าปรับจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน หรือถือเป็นรายได้ของสำนักงาน กทช.

เรื่องที่หนึ่ง ห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย (หารือเพิ่มเติม)

ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาให้แนวทาง การพิจารณาว่าการแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย ในกรณีที่เข้าข่ายและไม่เข้าข่ายว่าเป็นการ “โฆษณา” ที่ต้องห้ามตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ (เรื่องเสรีที่ ๗๑๘/๒๕๔๘) กระทรวงสาธารณสุขได้จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาหารือกำหนดแนวทางปฏิบัติบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑. ตำแหน่งที่วางผลิตภัณฑ์ยาสูบ ต้องเป็นตำแหน่งที่จะทำให้บุคคลจากภายนอกหรือภายในร้านมองเห็นได้ง่าย

๒. การตั้งวางเรียงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายไม่ว่าจะมีจำนวนเท่าใดหรือนำผลิตภัณฑ์ยาสูบมาใส่ภาชนะใดๆ ที่มีลักษณะสะดุดตาเป็นพิเศษ

๓. ตำแหน่งที่วางผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย เป็นตำแหน่งที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบกำหนดหรือเจาะจงให้วางโดยอาจมีผลประโยชน์ตอบแทนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่เนื่องจากมีผู้ประกอบการรายหนึ่งโต้แย้งแนวทางปฏิบัติดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขจึงขอหารืออีกว่าแนวทางปฏิบัติบังคับใช้กฎหมายที่กระทรวงกำหนดขึ้นนี้ ถูกต้องและเป็นไปตามแนวทางการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ที่เคยมีความเห็นไว้ หรือไม่ อย่างไร ที่ประชุมร่วมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐ เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๐ ได้ให้ความเห็นไว้ชัดเจนแล้วว่า การแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย อาจจะมีทั้งกรณีที่เข้าข่ายและไม่เข้าข่ายเป็นการ “โฆษณา” ที่ต้องห้ามตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป และโดยที่พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้ให้อำนาจในการออกหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ แนวทางปฏิบัติบังคับใช้กฎหมาย “ห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย” ตามที่กระทรวงสาธารณสุขขอหารือมานั้น จึงไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย เป็นแต่เพียงคำแนะนำเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๓๕ เท่านั้น

(เรื่องเสรีที่ ๖/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติบังคับใช้กฎหมาย “ห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขาย”, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐)

เรื่องที่สอง การนำค่าภาษีมูลค่าเพิ่มมารวมคำนวณกับค่ารายปีเพื่อเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

กรุงเทพมหานครจะสามารถนำภาษีมูลค่าเพิ่มมารวมคำนวณกับค่าเช่าเป็นค่ารายปีได้หรือไม่ เพียงใด มาตรา ๘

แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ กำหนดให้ผู้รับประเมินชำระภาษีปีละครั้งตามค่ารายปีของทรัพย์สิน ซึ่งคำว่า ค่ารายปี หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เข้าได้ในปีหนึ่งๆ และในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นให้เช่าก็ให้ถือว่าค่าเช่า คือ ค่ารายปี ซึ่งคำว่า “ค่าเช่า” หมายความว่า จำนวนเงินหรือประโยชน์ตอบแทนที่ผู้ให้เช่าได้รับเนื่องจากการให้ผู้เช่าใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เช่า ตามนัยของมาตรา ๕๓๗ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่รัฐเรียกเก็บจากการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าโดยบริษัท มีหน้าที่เรียกเก็บจากผู้รับบริการตามมาตรา ๘๒/๔ แห่งประมวลรัษฎากร และนำส่งเป็นภาษีขาย ให้แก่กรมสรรพากร เงินภาษีมูลค่าเพิ่มจึงไม่ใช่เงินค่าเช่าที่ผู้เช่าชำระให้แก่บริษัทอื่นเนื่องมาจากการได้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เช่าซึ่งจะถือเป็นค่ารายปีตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน กรุงเทพมหานคร จึงไม่สามารถนำภาษีมูลค่าเพิ่มมารวมคำนวณเป็นค่ารายปีได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๒/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนำค่าภาษีมูลค่าเพิ่มมารวมคำนวณกับค่ารายปีเพื่อเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน, คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๒)

เรื่องที่สาม การนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ประเด็นที่หนึ่ง สิทธิเรียกร้องค่าเช่าใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและค่าตอบแทนการใช้ความถี่วิทยุที่เกิดขึ้นก่อนการโอนกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ และงบประมาณไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กทช.) และอยู่ในระหว่างขั้นตอนทวงถาม ฟ้องคดี หรือบังคับคดี หากภายหลังเมื่อสำนักงาน กทช. รับชำระหนี้จะถือเป็นรายได้ของสำนักงาน กทช. ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ เงินที่สำนักงาน กทช. ได้รับชำระหนี้มีใช้รายได้อันเกิดจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน กทช. ตามมาตรา ๖๐(๑) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ แต่เป็นรายได้ของกรมไปรษณีย์โทรเลขที่มีหน้าที่ต้องนำส่งคลังตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ดังนั้น สำนักงาน กทช. ซึ่งรับโอนหน้าที่นั้นมาด้วยจึงต้องนำเงินที่ได้รับชำระหนี้ส่งคลังโดยไม่อาจหักค่าใช้จ่ายใดๆ ตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

ประเด็นที่สอง เงินค่าปรับซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นก่อนการโอนกิจการของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นของสำนักงาน กทช. จะต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ หรือไม่ เงินค่าปรับซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบปรับก่อนการโอนกิจการของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นของสำนักงาน กทช. กรมไปรษณีย์โทรเลขมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินค่าปรับที่ได้รับส่งคลังตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณฯ แต่เมื่อมีการโอนกิจการของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นกิจการของสำนักงาน กทช. สำนักงาน กทช. จึงต้องนำเงินค่าปรับส่งคลัง นอกจากนี้ หากมีการเปรียบเทียบคดีภายหลังจากการโอนกิจการของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปเป็นของสำนักงาน กทช. สำนักงาน กทช. ก็ยังต้องนำเงินค่าปรับดังกล่าวส่งคลัง เนื่องจากอำนาจในการเปรียบเทียบคดีเป็นการบังคับใช้กฎหมายแทนรัฐ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมชำระเงินตามที่เจ้าพนักงานเปรียบเทียบไว้แล้ว คดีเป็นอันเลิกกันโดยไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล การรับเงินค่าปรับดังกล่าวของสำนักงาน กทช. จึงเป็นการรับไว้แทนรัฐ มิใช่รายได้ของสำนักงาน กทช. (คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยวินิจฉัยแล้ว เรื่องเสร็จที่ ๓๒๕/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เงินค่าปรับที่คณะกรรมการเปรียบเทียบทำการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒)

(เรื่องเสร็จที่ ๒๙/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนำเงินที่ได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ของกรมไปรษณีย์โทรเลขและเงินค่าปรับที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้รับส่งกระทรวงการคลัง, คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑๒)

นายเกียรติทอง กิจการเจริญดี
ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

เลขาธิการ กฤษฎีกา การพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

หลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับกลางเป็นหลักสูตรสำหรับนิติกรระดับ ๗-๘ นายทหารเหล่าพระธรรมนูญและบุคลากรทางกฎหมายอื่นในสังกัดกระทรวงกลาโหมในระดับเทียบเท่าข้าราชการพลเรือนระดับ ๗-๘ โดยโครงสร้างหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับกลาง แบ่งเป็น ๔ กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาที่ ๑ กลุ่มวิชาบังคับร่วม (๑๕๐ ชั่วโมง) ซึ่งประกอบด้วยหมวดวิชาต่าง ๆ คือ วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลก (๓๐ ชั่วโมง) วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสังคมไทย (๒๗ ชั่วโมง) การปฏิรูปภาครัฐเปรียบเทียบ (๒๗ ชั่วโมง) เครื่องมือในการปฏิรูป (๓๓ ชั่วโมง) คุณภาพและคุณธรรมสำหรับนักกฎหมายไทย (๓๓ ชั่วโมง) กลุ่มวิชาที่ ๒ กลุ่มวิชาบังคับเฉพาะทาง (๓๐-๓๖ ชั่วโมง) แยกเป็น หมวดวิชาบังคับสำหรับนักกฎหมายมหาชนภาครัฐ จำนวน ๓๖ ชั่วโมง หรือหมวดวิชาบังคับสำหรับนักกฎหมายเอกชนและกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๓๐ ชั่วโมง หรือหมวดวิชาบังคับสำหรับนักกฎหมายเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ จำนวน ๓๐ ชั่วโมง กลุ่มวิชาที่ ๓ กลุ่มวิชาดูงานและบรรยายพิเศษ (๓๐-๔๕ ชั่วโมง) และกลุ่มวิชาที่ ๔ เป็นการเสนอโครงการพัฒนากฎหมายในหน่วยงานต้นสังกัด (๒๔๐ ชั่วโมง) โดยการเสนอโครงการพัฒนากฎหมายในหน่วยงานต้นสังกัดนี้ ผู้ที่ประสงค์จะเข้าฝึกอบรมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการก่อน

การวัดผล การฝึกอบรม คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการพัฒนา นักกฎหมายภาครัฐ กำหนดให้ผู้เข้าฝึกอบรมฯ จะต้องเข้าศึกษาและดูงานตลอดหลักสูตรในลักษณะ

เต็มเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการฝึกอบรมทั้งหมด และโครงการพัฒนากฎหมายในหน่วยงานต้นสังกัดได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัด โดยมีการนำไปใช้จริงในส่วนราชการต้นสังกัด ส่วนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐระดับกลาง สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเป็นนิติกรระดับ ๗-๘ จากกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และนายทหารเหล่าพระธรรมนูญและบุคลากรทางกฎหมายอื่นในสังกัดกระทรวงกลาโหมในระดับเทียบเท่าข้าราชการพลเรือนระดับ ๗-๘ จะใช้งบประมาณการฝึกอบรมประจำปี ๒๕๔๙ ซึ่งได้รับการจัดสรรไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา ส่วนผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมจะกำหนดโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อการพัฒนา นักกฎหมายภาครัฐ

ผู้ที่สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา (โครงการพัฒนานักกฎหมายภาครัฐ) โทร. ๐-๒๒๘๐-๐๗๙๗-๘ โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๗๙๒

สถาบันพัฒนานักกฎหมายมหาชน

แผนการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์

ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

คำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มิติที่ ๔ มิติด้านการพัฒนาองค์กร กำหนดประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ เป็นตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของแผนการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งพิจารณาความสำเร็จโดยกำหนดการประเมินผลใน ๓ ประเด็นย่อย คือ

๑. ความสำเร็จของการส่งมอบแผนการจัดการความรู้
๒. ระดับคุณภาพของแผนการจัดการความรู้
๓. ผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้

ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดให้ส่วนราชการเลือกประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ และควรเป็นประเด็นยุทธศาสตร์เดียวกันกับที่ส่วนราชการได้จัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำแผนการจัดการความรู้ของสำนักงานและส่งให้สำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๙ แล้ว โดยเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับระดับคุณภาพของแผนอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงาน ก.พ.ร. ส่วนผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนนั้น เจ้าหน้าที่ทุกคนของสำนักงานจะต้องดำเนินการตามแผนการจัดการความรู้ต่อไป

ในการจัดทำแผนการจัดการความรู้ สำนักงานได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้นางจริยา เจียมวิจิตร รองเลขาธิการฯ เป็นผู้นำการจัดการความรู้ (Chief Knowledge Officer : CKO) และแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Team : Km Team) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานในสำนักงานโดยมีนายสงขลา วิชัยชิตะ กรรมการร่างกฎหมายประจำเป็นหัวหน้าคณะทำงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำนักงานพิจารณาเลือกมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ คือ ยุทธศาสตร์ “กระบวนการออกกฎหมาย” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เดียวกับการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) โดยกำหนดขอบเขต (KM Focus Area) ที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ คือ งานตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย และมีเป้าหมาย (Desired State) คือ สำนักงานมีระบบการจัดการความรู้เกี่ยวกับการตรวจพิจารณา ร่างกฎหมายที่บุคลากรสามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในกระบวนการจัดการความรู้ (KM Process) ได้แก่ (๑) การบ่งชี้ความรู้ (๒) การสร้างและแสวงหาความรู้ (๓) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (๔) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (๕) การเข้าถึงความรู้ (๖) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และ (๗) การเรียนรู้

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องโดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดกฎหมายที่เทียบพร้อมด้วยตำราวิชาการ การใช้ระบบสารสนเทศมาช่วยในการรวบรวมและการเข้าถึงข้อมูลความรู้ต่าง ๆ คือ ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation) และระบบห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) นอกจากนี้ สำนักงานยังได้กำหนดให้มีการประชุมฝ่ายร่างกฎหมายทุกวันพุธ โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธานการประชุม ซึ่งถือเป็นเวทีการถ่ายทอดความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กลุ่ม ก.พ.ร.
ส่วนนโยบายและแผน
สำนักอำนวยการ

ประมวลภาพกิจกรรม

Activities

การแข่งขัน “กีฬาสีฟุตบอล ครั้งที่ ๗” ในระหว่างวันที่ ๘-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาประจำปีระหว่าง ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักพระราชพิธี รัฐสภา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งงานรัฐพิธีและด้านกระบวนการตรากฎหมาย ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของทั้ง ๔ หน่วยงานได้มีกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายด้วย

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไว้ ดังต่อไปนี้

๑. พึงเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ พัฒนาตนเอง ใฝ่รู้ในวิทยาการใหม่ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาองค์กรให้ได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ
๒. พึงปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความซื่อตรง มีความตั้งใจ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ บนพื้นฐานของความถูกต้องและชอบธรรม
๓. พึงมีน้ำใจและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ เปิดใจให้กว้าง รับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของผู้อื่น และร่วมมือในการทำงานเป็นทีม
๔. พึงปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนด้วยความเสมอภาค โปร่งใสและเป็นธรรม ตรวจสอบได้ในทุกระดับ ปราศจากอคติ และไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด
๕. พึงมีจิตสำนึกในการให้บริการ ใช้กิริยาและวาจาที่สุภาพ และประสานประโยชน์กับทุกฝ่ายเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชน
๖. พึงสร้างและกระตุนจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและกระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น
๗. พึงรักษาเกียรติภูมิของตนเองและสำนักงาน โดยไม่กระทำการใดๆ ที่เสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและภาพพจน์ของสำนักงาน

